

Socialdepartementet

2013-10-25

S2013/7406/PBB

Promemoria
Förändrad instansordning för
va-målen

1 Sammanfattning

Inom Socialdepartementet har det bildats en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta en promemoria med utvecklade bedömningar och förslag i frågan om huruvida Statens va-nämnd bör avvecklas samt, om så bör ske, hur va-målen fortsättningsvis bör prövas. En utgångspunkt för arbetet har varit de förslag som Va-nämndsutredningen redovisat i betänkandet En ny instansordning för va-målen (SOU 2011:53). Utredningen lämnade därvid ett förslag på hur de mål som Va-nämnden prövar, vid en avveckling av nämnden, skulle kunna föras över till landets länsstyrelser och mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. En annan utgångspunkt för arbetet har varit remissinstansernas synpunkter på betänkandet samt vissa övriga frågeställningar som uppkommit i samband med den fortsatta beredningen av ärendet.

Arbetsgruppen gör sammanfattningsvis den bedömningen att Va-nämnden bör läggas ned och att nämndens uppgifter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) bör övertas av mark- och miljödomstolarna. I motsats till Va-nämndsutredningen föreslår arbetsgruppen att samtliga de mål Va-nämnden i dag handlägger ska föras över till mark- och miljödomstol och att målen framgent ska prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område den allmänna eller allmänförläggade va-anläggningen i huvudsak är belägen eller är avsedd att vara belägen. Som en följd härav föreslår arbetsgruppen, liksom Va-nämndsutredningen, att lagen (1976:384) om Statens va-nämnd ska upphöra att gälla. De mål som vid upphävandet av lagen handläggs av nämnden ska lämnas över till den mark- och miljödomstol som skulle ha varit behörig om målet hade inletts efter upphävandet. Arbetsgruppen delar vidare Va-nämndsutredningens uppfattning att mark- och miljödomstolen ska pröva en kommuns överklagande av länsstyrelsens beslut om föreläggande enligt 51 § vattentjänstlagen. Mark- och miljödomstolens förelägganden bör få förenas med vite.

I promemorian redovisas även vissa förslag avseende handläggningen av va-målen i mark- och miljödomstol, fördelning av rättegångskostnader, vissa äldre bestämmelser tillämpning, rättens sammansättning samt kompetenskrav för rättens ledamöter. Vidare lämnas även vissa förslag vad avser ansökningsavgifter vid prövning av mål enligt vattentjänstlagen.

Lagen om Statens va-nämnd föreslås upphöra att gälla vid utgången av december 2014. Lagförslagen i övrigt föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.